

## عنوان مقاله:

مقتدرترین وکیل السلطنه ایرانی مغولان هند؛ محمد بیرم بهارلو مخاطب به خانخانان

## محل انتشار:

مجله تاریخ اسلام و ایران، دوره 19، شماره 4 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

## نویسنده:

جمشید نوروزی - استادیار گروه تاریخ بنیاد دانشنامه اسلامی

## خلاصه مقاله:

در دوره فرمانروایی مغولان هند، مهاجرت ایرانیان به شبه قاره هند فزونی گرفت. شماری از مهاجران ایرانی، هم در شکل گیری حکومت مغولان و هم در توسعه قلمرو و اداره این حکومت، نقش به سزائی ایفا نمودند. از جمله ایرانیانی که فعالانه در خدمت مغولان قرار گرفتند، محمد بیرم خان بهارلو بود. ورود وی به خدمت مغولان، متأثر از ارتباطات تاریخی خانواده او با برخی از شاهزادگان تیموری است. با این حال، ترقی فوق العاده وی، مدیون درایت خود او و فداکاری هایش برای تثبیت این حکومت است. در سایه اقدامات مهمی که بیرم برای حکمرانی مجدد همایون انجام داد، توانست بر سمت وکیل السلطنه جانشین وی اکبرشاه تکیه زند. برای چند سال، امور مهم حکومت اکبرشاه، زیر سیطره ی بیرم قرار داشت. عملکرد مقتدرانه و خودمحرانه ی وی در این سمت، رقیبان عمدتاً تورانی او را به عکس العمل واداشت. با تداوم، انعطاف پذیری بیرم در برابر انتظارات مخالفان و نیز بی اعتنایی او به نظرات شاه، فرمان برکناری وی از وکالت صادر شد. مقاومت بیرم در برابر فرمان شاه و تکاپوی بی نتیجه او برای بازیافتن موقعیت سابق، اوضاع را بدتر ساخت و به تبعید و سپس قتل او انجامید. با مرگ بیرم خان، امید تورانیان به کنار زدن ایرانیان از سمت های مهم فزونی گرفت. اما روند حضور ایرانیان در برخی مشاغل مهم، کمابیش حفظ شد.

## کلمات کلیدی:

: مهاجران ایرانی، بیرم خان، وکیل السلطنه، همایون، اکبرشاه

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1309297>

